

Eduskunnan sivistysvaliokunta

SiV@eduskunta.fi

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2022

Viite: HE 146/2021 vp

Sivistystyönantajien lausunto valtion talousarviosta 2022

Teema: Korona-ajan aiheuttama oppimisen ja hyvinvoinnin vaje, kulttuuri ja liikunta, tiede ja tutkimus sekä osaamisen ja työvoiman tarpeen kohtaanto-ongelma.

Sivistystyönantajat ry (myöhemmin Sivista) kiittää mahdollisuudesta lausua Eduskunnan sivistysvaliokunnalle valtion 2022 talousarviosta

Yleisesti

Sivistystyönantajat ry:n mukaan koulutuspanostuksista on syytä pitää kiinni, kun pohditaan, miten turvataan hyvinvointiyhteiskunnan rahoitus tulevaisuudessa. Koko koulutusketjun pitkäjänteisten ja ennakoitavien resurssien turvaaminen varhaiskasvatuksesta korkeakoulutukseen ja tutkimukseen on välttämätöntä, **kun lähdetään rakentamaan uutta kasvua**. Jo ennen koronakriisiä talouden kasvua vaikeutti **osaajapula**, jonka haasteellisuuden ennakoitiin jatkuvan. Tilanne ei ole muuttunut. **Kasvua tukevat investoinnit on toteutettava viipymättä**.

Marinin hallitus näyttäisi kasvattavan koulutuksen järjestäjien ja korkeakoulujen pysyvää rahoitusta reilulla 200 miljoonalla eurolla. Päälle tulee lisäksi oppivelvollisuuden laajentamisen rahoitusta vajaat 100 miljoonaa euroa, josta ei kuitenkaan juurikaan liikene rahoitusta koulutuksen järjestäjien toimintaan, vaan se menee oppimateriaaleihin ja matkakuluihin. Lisäksi hallituskaudella on jaettu kertaluonteista rahoitusta neljälle vuodelle jaettuna toiset 300 miljoonaa euroa per vuosi.

Kahdella edellisellä hallituskaudella koulutuksen ja tutkimuksen rahoitusta leikattiin pysyvästi lähes 1,5 miljardia euroa. Siten koulutuksen kunnianpalautuksessa on vielä tehtävää. **Pohjoismaiselle tasolle pääseminen edellyttäisi noin 2 miljardin nousua rahoituksessa**, kuten Sivista on mm. lausunnossaan koulutuspoliittisesta selonteosta valiokunnalle esittänyt.

Kaiken kaikkiaan koko koulutusketjun rahoituksen osalta on keskeistä pitkäjänteinen ja ennakoitava rahoitus. Ilman riittävää perusrahoitusta emme saavuta asetettuja koulutuspoliittisia tavoitteita. **Osaamistason nosto ja osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen edellyttävät perusrahoituksen korotusta kaikilla koulutusasteilla**. Perusrahoituksen pysyvät korotukset ovat keino varmistaa kaikkien koulutuksen järjestäjien toimintaedellytykset. Esimerkiksi tarpeelliset indeksikorotukset turvaavat vain tämän päivän toimintaa, eivätkä ole investointi uuteen.

Sivista korostaa erityisesti sitä, että oppivelvollisuuden laajentamisen kustannusten seurannan on oltava lisäksi nopeaa ja lisäbudjetissa on lisättävä rahoitusta oletettuja suurempien kustannusten kattamiseen. Tiede-, TKI-rahoituksen sekä korkeakoulutettujen määrän noston ja ammatillisen koulutuksen kestävän rahoituksen osalta **vaaditaan pysyviä ratkaisuja**. Tulevaisuuden kannalta ratkaisevia investointeja ei kyetä tekemään vuosittain vaihtelevaan rahoitukseen pohjautuen.

Sivistan esitykset kootusti:

- *Perusrahoituksen riittävyyttä on tarkasteltava kaikilla koulutusasteilla – **pitkäjänteisyys, pysyvyys ja ennakoitavuus** keskeistä koulutuspoliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi.*
- *Oppivelvollisuuden kustannusten riittävän korvauksen osalta oltava valmius nopeisiin toimiin esimerkiksi lisätalousarviossa.*
- *Veikkausvoittovarojen tulevaisuudesta ja edunsaajien tulevasta rahoitusmallista on tehtävä pysyvä päätös mahdollisimman pian.*
- ***TKI-toimintaa ei voi tarkastella irrallaan perustutkimuksen ja korkeakoulutuksen rahoituksesta.***
- *TKI-toiminnan osalta 4%/BKT tavoite edellyttää **noin 200 miljoonan vuosittaista julkista lisäpanosta vuoteen 2030 saakka.***
- *Korkeakoulujen tehdyt aloituspaikkalisäykset vaatisivat **vajaan 100 miljoonan pysyvää tasonousua korkeakoulujen perusrahoitukseen***
- ***Ammatillisen koulutuksen vuosittaiset tulevaisuusinvestoinnit tulee muuttaa pysyviksi***
- *Lukiokoulutuksen rahoitusta on edelleen tarpeellista vahvistaa nostamalla yksikköhintaa. **Keskimääräisestä yksikköhinnasta tehtävästä leikkauksesta on luovuttava.***
- ***Perusopetuksen kotikuntakorvaus nostettava 100 prosenttiin***

Yksityiskohtaiset esitykset:

Korona-ajan aiheuttama oppimisen ja hyvinvoinnin vaje

Koronapandemia on aiheuttanut poikkeuksellisia opetusjärjestelyjä jo yli puolitoista vuotta ja sen pitkäaikaisia vaikutuksia on vielä haastava ennustaa. Erityisesti korkea-asteella, missä on oltu käytännössä kokonaan etäopetuksessa sekä toisella asteella, missä etäopetusjaksot ovat olleet pitkiä, voi edessä olla arvaamattomiakin seurauksia. Esimerkiksi arviomme mukaan oppilashuollon kuraattori- ja psykologipalveluiden siirtäminen sote-hyvinvointialueille tulee lisäämään – ei poistamaan – näitä ongelmia.

Sivista korostaa, että tukea tarvitaan kaikilla koulutusasteilla ja että **jaetun tuen on oltava korkeakoulujen ja koulutuksen järjestäjien käytettävissä joustavasti.**

Tuen tarve vaihtelee, eikä sen käyttöä pidä sitoa liikaa. Kaikkien opetuksen ja koulutuksen järjestäjien sekä ylläpitäjien tulee olla tasavertaisesti oikeutettuja hakemaan ja saamaan tukea. Nyt esimerkiksi harjoittelukoulut eivät ole voineet suoraan saada tukea koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen.

Samaan aikaan on muistettava, että suomalainen koulutus on pärjännyt kansainvälisesti vertailtua kohtuullisen hyvin. Esimerkiksi suomalainen ammattikoulutus on herättänyt positiivista huomiota. Samaan aikaan kun esimerkiksi Saksan ammatillinen koulutus romahti, Suomessa pystyttiin suorittamaan opintoja henkilökohtaisten oppimispolkujen ansiota. Tämä oli mahdollista osaamisen kerryttämiseen perustuvan järjestelmän ansiota. **Osaamisperusteisuus ja työelämälähtöisyys tuovat koulutukseen muutoskyvykkyyttä.** Tästä on syytä pitää kiinni.

Sivista korostaa, että etäopetuksen käyttöä ja hyödyntämistä on syytä selvittää lisää, samalla kun kehitystyötä hybridiopetuksen osalta jatketaan. Korona-ajan kokemuksista on hyvä ottaa oppia.

Tarve erilaisille tukitoimille jatkuu varmasti vielä pitkään. On myös tärkeää purkaa koronatoimet, jotta koulutusta päästään järjestämään taas normaalisti. Rahoituksen määräaikaaisuudet vaikeuttavat opetuksen- ja koulutuksen järjestäjien toiminnan pitkäjänteistä kehittämistä.

Sivista katsoo, että koronapandemian pitkäaikaisvaikutusten taklaamisessa on keskeistä, että **varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kehittämistä jatketaan. Puutteelliset perustaidot heijastuvat ja kertautuvat ylimmillä asteilla, siksi osaaminen on varmistettava jo koulupolun alussa.** Nyt kokeilussa oleva kaksivuotinen esiopetus täytyy vakinaistaa pikimmiten. Varhaiskasvatuksen kolmiportaisen tuen mallia varhaiskasvatukseen kehittäminen ja neuvolan sekä varhaiskasvatuksen välisen yhteistyön vahvistaminen ovat keskeisiä toimia.

On myös arvioitava kolmiportaisen tuen ja inklusion toimivuutta perusopetuksessa. Tuen tulee olla riittävää ja oikea-aikaista ja **joustava perusopetus** on saatava aidosti käyttöön. Vuonna 2020 jo yli viides oppilas oli joko tehostetun tai erityisen tuen piirissä.

Edelleen kesken on koronaepidemian vaikutusten minimointi vapaassa sivistystyössä ja taiteen perusopetuksessa. On huolehdittava siitä, että koronavirusepidemiasta aiheutuvat muutokset oppilaitosten toimintaan eivät vaaranna oppilaitosten taloutta ja tulevaisuuden toimintakykyä. Epidemiasta johtuvat muutokset eivät saa aiheuttaa tulevien vuosien rahoituksen heikkenemistä. Pitkällä aikavälillä katsottuna **vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen rahoitus ei tällä hetkellä vastaa koulutuksen kysyntää.**

Korkeakoulutus ja tutkimus

Valtion perusrahoitus yliopistojen toimintaan kasvaa indeksitarkistusten myötä 2,6 prosenttia. Ammattikorkeakoulujen valtion rahoitus nousee niin ikään indeksitarkistusten myötä 2,6 prosenttia. **Korkeakoulutuksen rahoitus ei siten nouse reaalisesti juuri lainkaan** – päinvastoin laskee eräiden muiden

tarkistusten (mm. ALV-kompensaatio) myötä: ammattikorkeakoulujen rahoitus nousee nimellisesti 23 miljoonaa euroa, mutta yliopistojen laskee jopa nimellisesti noin 18 miljoonaa euroa.

Akatemian tutkimusmäärärahat säilyvät reaalisesti vuodentakaisella tasolla. Määräaikaista kasvua (11 miljoonaa euroa) tulee tutkimusinfrastruktuurin kehittämiseen elpymis- ja palautumissuunnitelman toimenpiteinä osana Suomen kestäväen kasvun ohjelmaa. **Strateginen tutkimusrahoitus säilyy nimellisesti entisellä tasollaan.** Rahapelitoiminnan tuottojen laskun myötä tieteelle suunnattu rahoitus uhkasi laskea, mutta tämä kompensoidaan vielä ensi vuoden osalta. Akatemian myöntövaltuus on 390,5 miljoonaa euroa. Pysyvämpää kestävää ratkaisua tieteenrahoituksen uhkaavalle laskulle ei kuitenkaan saatu, **Sivista huomauttaa, että kehyksessä sovitut leikkaukset vuoden 2023 tiederahoitukseen eivät tue hallituksen omia tavoitteita.**

Soveltavaan tutkimukseen suunnataan Business Finlandin valtuuksien kautta osana hallituksen tulevaisuusinvestointiohjelmää ja Suomen kestävän kasvun ohjelmaa yritysveroista tutkimus-, kehittämis- ja innovaatorahoitusta erityisesti elinkeinorakenteiden uudistumista nopeuttaviin kärkihankkeisiin ja kiertotaloutta edistäviin riskipitoisiin hankkeisiin (reilut 65 miljoonaa euroa). Myös muilta momenteilta löytyy Suomen kestävän kasvun ohjelman rahoitusta – kuten energiatukimomentin kautta 111,5 miljoonaa euroa. Tämän määräaikaisen lisäyksen ohella tki-rahoitus on vielä aiempaa suurempi osin johtuen päätetyistä Covid-19 toimista aiheutuneista määrärahalisäyksistä.

Yrityksille myönnettävää 50 prosentin ylimääräistä verovähennystä korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kanssa yhteistyössä tehtyjen tutkimus- ja innovaatiohankkeiden menoista jatketaan vuoteen 2027 saakka. Tätä Sivista pitää hyvänä.

Sivista huomauttaa, että pysyvämmät panostuksen lisäykset tutkimukseen sekä kehittämiseen ja innovaatioihin puuttuvat. Investoinnit tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan ovat Suomessa alemmalla tasolla kuin 10 vuotta sitten.

Tavoitteena on nostaa taso neljään prosenttiin BKT:sta vuoteen 2030 mennessä, siten että noin 2/3 rahoituksesta tulee yksityiseltä sektorilta ja 1/3 julkiselta. Tämä edellyttää miljardin euron julkisia lisäpanostuksia. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta on todennut, että neljän prosentin t&k-intensiteetin saavuttaminen vuoteen 2030 mennessä vaatii kuuden prosenttiyksikön vuosittaista kasvua t&k-menoissa. **Puhutaan siis noin 200 miljoonan vuosittaisista julkisista lisäpanoksista.**

Odotukset parlamentaarisen TKI-ryhmän ehdotuksiin ovatkin suuret. Tavoitteet on vihdoin tehtävä todeksi. Tutkimustoiminta on pitkäjänteistä ja monivuotista, joten ennakoiva ja pitkäkestoinen rahoitus on välttämättömyys. Tiedettä ei tehdä vain hyvinä vuosina.

Talousarvioesityksen pohjalta näyttää siltä, että Suomi on vaarassa pudota tieteen kiihtyvässä globaalissa kilpailussa. **TKI-toimintaa ei voi myöskään tarkastella irrallaan perustutkimuksen ja korkeakoulutuksen rahoituksesta.** Innovaatioiden takana on aina ihminen, siksi samaan aikaan kun pohditaan TKI-rahoitusta, on pidettävä kiinni **korkeakoulutuksen laadusta ja osaajien saatavuudesta.**

Korkeakoulujen aloituspaikkojen lisäämisestä

Hallituksen tavoite on kasvattaa korkeakoulutettujen määrää siten, että **vuonna 2030 50 prosenttia nuorista aikuisista suorittaa korkeakoulututkinnon. Tavoite on yleisesti hyväksytty ja myös Sivista kannattaa sitä.** 50 prosentin tason saavuttaminen edellyttää korkeakoulujen tutkintomäärien ja resurssien pitkäjänteistä lisäämistä.

Korkeakoulut lisäsivät aloituspaikkoja vajaalla 10 000 vuonna 2020. Vuoden 2020 aloituspaikkojen nostosta aiheutuneiden kustannusten kattamiseen on myönnetty rahoitusta kertaluonteisesti vuoden 2020 4. lisätalousarviossa 124 miljoonaa euroa perusteena 4 800 aloituspaikkaa – **siis puolet toteutuneesta.** Tänä vuonna aloituspaikan vastaanottaneiden määrät ovat edelleen nousseet muutamalla tuhannella kumuloituen 13 000 lisäpaikkaan verrattuna vuoteen 2019.

Koulutuksen kustannukset vaihtelevat koulutusaloittain, **mutta keskimäärin yhden opiskelijavuoden kustannukset ovat noin 10000 euroa.**

Jotta opiskelijakohtaisilta resurssien laskulta vältytään ja voidaan tavoitella korkeakoulutettujen 50 prosentin osuutta, on perusrahoitusta nostettava pysyvästi. **Kertapanostuksella tämä ei toteudu** – eikä pääomittamalla yliopistoja valtion vastinrahaan oikeuttavan varainhankinnan perusteella 67 miljoonalla eurolla vuonna 2022.

- Hallitusohjelmassakin toistettu korkeakouluvision 50 prosentin tavoite edellyttää myös pysyvää lisärahoitusta ja pysyviä tutkintomäärien nostoa. **Tähän on osoitettava selkeä rahoituspolku tuleviksi vuosiksi,** muutoin uhkana on koulutuksen laadun liudentuminen.
- Tehdyt aloituspaikkalisäykset vaatisivat **vajaan 100 miljoonan pysyvää tasonousua korkeakoulujen perusrahoitukseen.**

Veikkausvoittovarojen tulevaisuus

Sivista katsoo, että pysyvä päätös rahapelituottojen kompensoinnista on tehtävä mahdollisimman nopeasti. Myös käyty julkinen keskustelu edunsaajien rahoituksen vähenemisestä ja leikkausten perumisesta osoittaa selkeästi, että nykytilanne ei palvele ketään.

Hallituspuolueet ovat sopineet, että vuoden 2022 rahoitusta uhanneet leikkaukset korvataan edunsaajille täysimääräisesti, mikä on hyvä. **Sivista huomauttaa, että kompensaation tarvetta on myös tulevina vuosina ja tarve vuodelle 2023 on suurempi kuin nyt perutut leikkaukset.** Muuten kyseessä on tosiasiallinen leikkaus koulutukseen ja kulttuuriin. Mittakaavaa leikkauksien suuruudesta kertoo esimerkiksi se, että viidentoista prosentin leikkaus Suomen lastenkulttuurikeskusten liiton

jäsenten tuottamaan tarjontaan tarkoittaa, että 285 000 lasta ja nuorta jää ilman taidekokemusta.

Sivista totesikin lausunnossaan valiokunnalle julkisen talouden suunnitelmasta keväällä 2021, että asia on ratkaistava pian. Tämä pätee edelleen.

Osaamisen ja työvoiman tarpeen kohtaanto-ongelma

Jatkuva oppiminen mahdollistettava kaikille. Osaajapula vaivaa laajasti eri aloja. Talousarvioesityksessä kuitenkin esitetään työ- ja elinkeinoministeriön hallinnon alalla työvoimakoulutuksessa ammatillisen koulutuksen ja kotouttamiskoulutuksen rahoitusta vähennettäväksi. Sivista pitää tätä vääränä toimenpiteenä. Ammatillisen koulutuksen rahoitusosuuden laskeminen noin 11 miljoonalla eurolla vaikeuttaisi merkittävästi oppilaitosten mahdollisuutta vastata jatkuvan oppimisen haasteeseen. Pidämme tärkeänä luoda koko väestölle aito mahdollisuus jatkuvaan oppimiseen. **Osaajapulaan voidaan vastata vain koulutuksen avulla. Lisäksi tarvitsemme koulutus- ja työperäistä maahanmuuttoa ja Suomessa asuvien vieraskielisten koulutus- ja työllistymispolkujen sujuvoittamista.**

Vapaalle sivistystyölle kohdennettiin vuodelle 2020 työllisyyden edistämistä tukevan koulutuksen järjestämiseen rahoitusta, mutta kohdennus on sittemmin poistunut. Tarve koulutukselle on kuitenkin edelleen olemassa. Vapaa sivistystyö on tärkeä osa jatkuvan oppimisen strategiaa ja tarvitsee tätä varten pitkäaikaista strategista rahoitusta jatkuvan oppimisen aliedustettujen ryhmien osaamistarpeiden paikkaamiseen.

On tärkeää tukea perustaitojen kehitystä, mm. luku- ja digitaitojen osalta. Myös maahanmuuttajakoulutukseen suunnattuja resursseja tulee lisätä, mikäli halutaan, että vapaa sivistystyö voi tehdä oman osansa kotouttamistyössä. Opinnot vahvistavat myös opiskelijoiden mahdollisuuksia työllistyä. Sivista tukee ajatusta siitä, että vuoden 2022 talousarviossa voisi erikseen kohdentaa valtionavustusmuotoista määrärahaa vapaan sivistystyön oppilaitoksille kieli-, kulttuuri-, yhteiskunta- sekä työelämävalmiuksia edistävien koulutuksien järjestämiseksi erityisesti kotoutumisajan ylittäneille ja maahanmuuttajanaisille.

Sivista pitää hyvänä, että budjettiesitys sisältää vuoden 2022 osalta taiteen perusopetuksen tietopohjan vahvistamiseen kohdennettuna 90 000 euroa. Tämä on tärkeä linjaus, jotta alalla voidaan parantaa hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamista. Sivista ei kuitenkaan ymmärrä, miksi tämä euromäärä on vähennetty vuoden 2022 talousarvioesityksestä sellaisenaan valtionosuuden piirissä olevine oppilaitosten harkinnanvaraisesta avustuksesta.

Ammatillinen koulutus

Ammatillisen koulutuksen osalta kokonaisrahoitus on noussut, mutta merkittävä osa korotuksista on määräaikaaisia. Lisäksi ammatillista koulutusta verottaa edelleen viime vuosikymmenen aikana tehdyt 300 miljoonan euron leikkaukset, samalla kun opiskelijamäärä nousi 50 000:lla. **Ammatillisen koulutuksen järjestäjien**

toimintaedellytyksiä täytyy vielä parantaa, jotta osaavan työvoiman saatavuus turvataan ja koulutuksen laadusta saadaan pidettyä kiinni.

Sivista pitää hyvänä, että hallitusohjelman mukaiset tulevaisuusinvestoinnit jatkuvat. Tämä on mahdollistanut uusien opettajien ja ohjaajien palkkaamisen sekä nykyisen opetushenkilöstön resurssien palauttamista. Koska rahoitus kohdistuu henkilöstökustannuksiin, rahoitus on syytä muuttaa pysyväksi myös määrärajan jälkeen. Muuten vuonna 2023 joudutaan todennäköisesti irtisanomisiin. On myös tärkeää, että koulutuksen järjestäjä saa itse päättää rahoituksen kohdentamisesta omissa toiminnassaan.

Oppivelvollisuuden laajentumisen myötä oppilaitoksille on tullut uusia tehtäviä. Esimerkiksi erityisoppilaitokset ovat merkittävästi lisänneet opiskelijaksi ottamista. Oppivelvollisuuden laajeneminen on tuonut hakijoiksi poikkeuksellisen paljon erittäin paljon vaativaa tukea tarvitsevia opiskelijoita, joista monella on vaikeita haasteita tai kehitysviivästymiä taustalla. Toinen kasvanut ryhmä on todella haasteellisesti ja väkivaltaisesti käyttäytyvät nuoret. Kaikki tarvitsevat erityistä tukea ja laajasti resursseja. Telma- ja Valma –koulutuksiin osallistuneet nuoret tarvitsevat myös jatkopolutusta koulutuksensa jälkeen.

Sivista muistuttaa myös, että vallitsevasta koronatilanteesta huolimatta yhä useampi yritys kärsii osaavan työvoiman saatavuuteen liittyvistä haasteista. Pula osaavasta työvoimasta vaivaa nyt laajasti monia toimialoja ja alueita. **Ammatillisen koulutuksen merkitys kestävän kasvun turvaamisessa on aivan keskeinen. Jälkeen jäänyt perusrahoitus uhkaa vaikeuttaa osaavan työvoiman saatavuutta edelleen.** On myös riski, että oppivelvollisuuden alimitoitettu rahoitus pakottaa koulutuksen järjestäjät paikkaamaan rahoitusta aikuiskoulutuksen kustannuksella. Tämä kierre johtaa vääjäämättä väestön osaamistason laskuun.

- **Ammatillisen koulutuksen vuosittainen 80M€:n tulevaisuusinvestointi tulee muuttaa pysyväksi.**

Yleissivistävä koulutus

Perusopetuksen osalta Sivistystyönantajat jälleen muistuttaa yksityisten oppilaitosten **epäoikeudenmukaisesta kotikuntakorvauksesta**, johon sivistysvaliokuntakin on aiempina vuosina kiinnittänyt huomiota. Sivista katsoo, että yleissivistävän koulutuksen osalta on **peruttava muilta kuin kunnallisilta perusopetuksen järjestäjiä koskeva 6 prosentin rahoitusleikkaus**. Kotikuntakorvauksen nostaminen 100 prosenttiin on perusteltua myös oppivelvollisuusuudistuksen myötä, joka toi kaikille perusopetuksen järjestäjille uusia velvoitteita.

Lukiokoulutuksen yksikköhintarahoitus ei vastaa koulutuksen todellisia kustannuksia. **Sivista esittää, että lukiokoulutuksen keskimääräisestä yksikkö hinnasta tehtävästä leikkauksesta luovutaan asteittain.** Lukiokoulutuksen järjestäjien taloutta rasittaa paitsi liian matala keskimääräinen hinta myös oppivelvollisuuden laajentamisen alimitoitettu rahoitus.

Sivista muistuttaa myös yksityisten koulutuksen järjestäjien investointeja rasittavasta arvonlisäverosta. Kompensaatiosta huolimatta, käytännössä isoista investoinneista, kuten peruskorjaukset ja opetustilojen laajennukset, maksetaan täysimääräinen arvonlisävero 24 prosenttia

Vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus

Myös kansanopistoille oppivelvollisuuden laajentaminen on uusi tehtävä. Kansanopistot ovat omien arvioidensa mukaan valmiita kouluttamaan jopa 1000 opiskelijaa. Tätä tehtävää varten ensi vuoden rahoitukseen tulisi kohdentaa 6 miljoonaa euroa.

Taiteen perusopetuksen osalta huoli pandemiatoimien vaikutuksesta taide- ja kulttuurialoille on suuri, eivätkä alan määrärahat ole linjassa talousarvioesitykseen kirjatun toimialan yhteiskunnallisen merkityksen kanssa. Sivista pitää tätä viestiä vääränä.

Taiteen perusopetuksen osalta valtion myöntämät koronatuot ovat olleet ensisijaisen tärkeitä oppilaitosten toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi. Nyt oppilasmäärät ovat jo kasvussa, mutta pandemian vaikutukset näkyvät oppilaitoksissa vielä pitkään. Myös Suomen harrastusmallin käytännön toteuttaminen aiheuttaa taiteen perusopetukselle kohtuuttomia tilanteita, vaikka oppilaitokset ovatkin tässä työssä mielellään mukana.

Sivistystyönantajat ry

Johtaja
Laura Rissanen
041 540 4505

Elinkeinopoliittinen asiantuntija
Jussi-Pekka Rode
040 168 6836

Elinkeinopoliittinen asiantuntija
Heikki Holopainen
040 063 9331

Sivistystyönantajat

- sivistys-, koulutus- ja tutkimusalan työnantajajärjestö
- jäsenenä yli 320 oppilaitosta kaikilta koulutusasteilta
- yliopistot, ammattikorkeakouluja, ammatillisia oppilaitoksia, lukioita, peruskouluja, kansanopistoja, urheiluopistoja, kansalaisopistoja, opintokeskuksia, kesäyliopistoja, taiteen perusopetuksen oppilaitoksia kuten esim. musiikkiopistoja, koulutusvientiyrityksiä

- jäsenet ovat säätiöitä, yhdistyksiä, osakeyhtiöitä tai julkisoikeudellisia laitoksia
- jäsenten palveluksessa noin 55.000 opetuksen, tutkimuksen ja hallinnon ammattilaista

Yksityinen toimija opetuksen järjestäjänä

- rekisteröity yhteisö (yhdistys, osakeyhtiö, säätiö)
- valtioneuvoston tai opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä järjestämislupa
- hoitavat laissa määriteltyä julkista koulutustehtävää
- julkinen rahoitus
- tarjoavat maksutonta koulutusta samalla tavalla kuin kunnat, kuntayhtymät tai valtio
- perivät muussa opetuksessa (mm. musiikkiopistot, kansanopistot) opiskelijamaksuja samoilla periaatteilla kuin kunnallisetkin oppilaitokset
- toimintaa ei saa järjestää taloudellisen voiton tavoittelemiseksi
- toimintaa ohjaavat sama opetuslainsäädäntö ja opetussuunnitelmien perusteet kuin muitakin koulutuksen järjestäjiä